

DELTAGELSE PÅ SØR-AFRIKAUNIONENS 50 ÅRS JUBILEUM
(Soroptimist International South Africa -SISA)

Den 4.- 6. september 2015 på Courtyard hotell, Port Elizabeth i Sør-Afrika ble deres 50. årsmøte arrangert og Oslo- klubben som har to vennskapsklubber i Sør-Afrika ble invitert.

Etter en nesten 24 timers reise ankom jeg Port Elizabeth og ble hentet av noen medsøstre på flyplassen. Da tilbudet om henting kom på epost, nølte jeg først, men så kom jeg på at det ikke finnes noen regulær taxiservice og i hvert fall ikke buss fra flyplassene i SA. Det var en kort kjøretur til Courtyard Hotell som lå rett på stranden i Port Elizabeth. Port Elizabeth er hovedstaden i Eastern Cape provinsen med ca. 1 mill. innbyggere. Denne provinsen er SAs fattigste men også provinsen hvor Mandela ble født og vokste opp.

Vi registrerte oss og minglet frem til det var tid for Workshop om kvinner og fred som ble presentert av Gail Charambalous – Visepresident i SISA og medlem av Port Elizabeth klubben. Til min overraskelse var det en ganske liten konferanse. SA har bare 9 klubber og blir snart bare 8, og SI Port Elizabeth er sørafrikas eldste og ble chartret i 1959.

Fredag kveld var det Cocktail party med fingermat og underholdning av et lokalt ungdomsorkester. Alle stilte i cocktailantrekk og jeg la merke til at ikke bare har unionspresidenten kjede (ordførerkjede), men hver president hadde sine utsmykkede kjeder faktisk. De liker "pomp and circumstance" i Afrika!!! I tillegg hadde den lokale klubben lov til å ta med seg sine ektemenn (begrunnelse: de hjelper jo også til så mye de kan, men jeg tror det var gratis vin som fristet) og noen av klubbene som ikke bodde så langt unna hadde med seg noen flere deltagere om kvelden.

Selve årsmøtet begynte kl. 8.30 lørdagen og vi ble ønsket velkommen av SI Port Elizabeths president: Brigitte Epler-Brandenburg – hun kjørte også teknikken. Den offisielle åpningen var ved SISA president Lisette Genseberger, hun kommer opprinnelig fra SI Cape the Good Hope (Cape Town) som også er vår vennskapsklubb fordi Osloklubbens president Berit Smestad Paulsen hadde en kollega på besøk fra Cape Town som var med på vårt sommermøte i 2014. Hun reiste hjem og meldte seg inn i Cape Town-klubben som så ble vår vennskapsklubb.

SISA-presidentens mor, Lieske Bester, også fra Cape Town-klubben og det eldste medlemmet i salen (84 år, og soroptimist i 38 år) presenterte The book of Obituaries. Dette er rett og slett en bok med nekrologer over alle tidligere søstre. Denne finnes både på papir og digitalt og (fordi unionen er så liten) over alle i Sør-Afrika selv om det er gruppert per klubb. Hun holdt et flammende innlegg om hvor viktig det var for ettertiden å vise hvilke flotte damer som hadde nedlagt så mye arbeid i organisasjonen og ville at om man ikke lagde en ordentlig nekrolog for hver dame som gikk bort, i hvert fall at det lå en slags CV slik at man visste hva vedkommende hadde arbeidet med og gjort av oppgaver i organisasjonen. Jeg syntes dette var en kjempeide for oss også, ikke for hele unionen, men i hvert fall for hver klubb. Vet ikke om dette er satt i system noe sted her i Norge. Jeg har bare sett nekrologer i Soroptima. Det finnes vel i et slags arkiv i Norge, men kan man lett finne frem nekrologene også?

Videre gikk årsmøtet sin gang og unionen presenterte sine "fund-raising" prosjekter og Sør-Afrika har nok å jobbe med på hjemmebane: kvinner og utdanning, vold i hjemmet og voldtekter og rett og slett problemet med at jenter får mens. Det er gjort forskning på, spesielt i SA, at jenter ikke går på skolen når de har mens fordi de ikke har råd til bind og tamponger. Her har de nå forsket på vaskbare bind (slik som vi hadde vaskbare bleier i sin tid) og spesialtruser hvor disse absorberende substansene har en egen lomme. Et stort firma i Sør-Afrika produserer nå disse og deles ut gratis til jenter over hele Sør-Afrika ved bla hjelp av Soroptimistene.

I og med at de bare har 8 klubber i et land med nesten 60 mill. innbyggere sier det seg selv at de har store problemer med rekruttering. Historisk sett har Soroptimistene i SA vært hvite. Dette har mange årsaker, men det viktigste var jo at de svarte ikke fikk lov til å utdanne seg under Apartheid, og dermed ikke fikk noen ordentlige jobber og de hadde i hvert fall ikke penger til å være medlem. Dette endrer seg sakte nå da de har en større svart middelklasse som både har utdannelse, tid og penger til å engasjere seg.. Her ble det livlige diskusjoner og man diskuterte hva slags medlemmer man ønsket seg. SI Port Elizabeth har for eksempel bare 12 medlemmer og 3 av dem sitter i tillegg i unionstyret. Men de var veldig aktive alle sammen (de var jo vertskap for konferansen) og mente at de klarte seg bra med de som var. SI Johannesburg hadde 20 medlemmer, men bare 8 – 10 aktive. Dette syntes de egentlig også var greit. De aktive samarbeidet godt og resten bidro i hvert fall med litt penger. Og man var skjønt enige i at det var likeså viktig å holde på de gode medlemmene som å bare øke klubbens medlemmer.

Sally Currin – SI Pretoria – som jeg kjente fra før, er nå Federation consultative councillor. Dvs hun er med i den afrikanske komiteen som utreder om det skal dannes en afrikansk føderasjon. Her ble det meget heftige diskusjoner. De konservative boerdamene fra Grahamstown syntes det fungerte aldeles utmerket å tilhøre en "britisk" hovedorganisasjon fordi den var så velfungerende og så seg ikke tjent med et sekretariat i *Nigeria*. Uhu- den store stygge fienden. Da reiste Kale seg. Nytt medlem i SI Johannesburg, kommer egentlig fra Kenya: «**Mener dere at Sør-Afrika med sin forhistorie med et hatefullt hvitt styre ikke vil være med på et felles Afrika? Dere spøker!!!**» Uansett må de ha over 2300 medlemmer i hele føderasjonen for å begynne å tenke på det, og de har bare 1700 medlemmer nå. (færre enn vi har i hele Norge). Så dette kan ta tid og det vil være lange forhandlinger. Vedtaket var i hvert fall at man skulle være med på å utrede videre. (heldigvis).

Så presenterte alle klubbene sine prosjekter:
Det var mange og alle på hjemmebane.

Sør-Afrikanske klubber:

SI Cape of Good Hope

SI Johannesburg

SI Tshwane (som også er i Pretoria) Det er det afr. navnet for stor-Pretoria

SI Pretoria (hvor jeg var medlem)

SI Grahamstown

SI Durban

SI Port Elizabeth

SI Mafikeng (i ferd med å avvikles)

SI King Sabata Dalindyebo (SI KSD) Den nyeste klubben, fra et veldig fattig område

- . Medlemmene her kom i nasjonaldrakter – de var de eneste. Xhosa fra Easter Cape

Alle klubbene hadde med seg mange plansjer og produkter fra prosjektene, likt det vi gjør på våre Representantskapsmøter. Men der har vi jo aldri tid til å presentere alle klubbene.

Etter lunsj gikk det med mye tid til å diskutere avgiften til føderasjonen. Sør-Afrika hører til SIGBI. De har en differensiert skala over landene i Afrika som er med i SIGBI, men det er mest urettferdig i Sør-Afrika som er et G20 land selv om 50 % lever i stor fattigdom, så unionen har søkt føderasjonen om å i hvert fall ikke sette opp avgiften. De venter på svar.

Lørdag kveld var selve galla-middagen og 50 års feiring. Bordene var lekkert pyntet og alle hadde stivpyntet seg. Her skulle jeg selvfølgelig ha hatt en bunad, det har jeg ikke, så jeg stilte i en tradisjonell kjole fra Vest-Afrika. Lokalavisen tok mange bilder og disse er delt på FB, og i samme avis var faktisk min ankomst nevnt på forhånd. Her var det ektemenn til stede pluss damer fra andre frivillige organisasjoner i området. Vi hadde en operasanger som underholdt og det var mange taler pluss et lite foredrag til middagen. Det som kanskje ikke burde ha overrasket meg var at de ba bordbønn før middagen. Soroptimistene er jo ikke en religiøs organisasjon. Mens derimot er SA et gjennomreligiøst land uansett hvilken religion man har, og det var vel bare jeg som stusset over dette. Ingen muslimer var i salen, men det var i hvert fall en hindu.

Dag 2:

Her var det tid for å presentere både nasjonale og lokale prosjekt. Noe hadde vi hørt dagen før i presentasjonen av klubbene, men her kunne de gå mer i dybden.

Thuthuzela Care Centre – SI Port Elizabeth – Dette er et senter for voldtekstofre, hvor de kan søke juridisk bistand, få legehjelp, psykolog osv. Her kommer det sjelesørgere, sosialarbeidere og rådgivere og i tillegg til hjelp fra Soroptimistene får de hjelp av andre frivillige organisasjoner. I det hele tatt et senter hvor de kan være mens alt står på fordi det ikke er sikkert de får noe hjelp å støtte i landsbyen de kommer fra, eller at de faktisk ikke tør å reise tilbake til landsbyen.

Lourier Library – SI Cape of Good Hope - Her har de laget et ordentlig skolebibliotek på en barneskole. Skaffet bøker, bygget bokhyller, fått hjelp fra private både snekkere og sponsorer. De har skaffet utdanning til bibliotekarere osv. osv. Dette er en stor mangel på statlige SA skoler. Overhodet ikke prioritert.

Tateni Drop in Centre – SI Pretoria Dette er et senter drevet av St Francis misjonen i Mamelodi (den største townshipen utenfor Pretoria). Her har soroptimistene laget et bibliotek, er i ferd med å utdanne en bibliotekar og underviser spesielt foreldreløse barn via biblioteket. Men alle er velkomne og mange kommer fra veldig dårlige familieforhold. I 2014 mottok de 60 000 Zar fra Hans & Gretel Burkha Stiftung – og dette brukte de til et helt nytt hus.

I Sør-Afrika hjelper Soroptimistene og mange andre frivillige organisasjoner til på tiltak som stort sett er dekket av staten i Norge. Krisesentre, HIV-Aids-klinikker, skolebibliotek osv. osv. Og her er det altfor mange ting å ta tak i.

Så presenterte jeg Norgesunionen og Oslo-klubben. Og brukte litt tid på å fortelle om at vi bor i et rikt land med mange velferdsgoder og stort sett må se til utlandet for å finne gode prosjekter, snakket om Moldova og selvfølgelig Mapula og om prisene Mapula har vunnet i det siste. Jeg nevnte også Prategruppen, Krisesenteret og håndkleinnsamling og Mali som et annet utenlandsk prosjekt. Det var jublende applaus over prisene og alle syntes det var kjempeinteressant å høre om hvordan vi jobbet i Norge. Jeg avsluttet med den store nøden vi bare et par dager før jeg dro hadde fått over vår egen terskel – og da mener jeg flyktnings situasjonen i Europa. Her har vi en gylden anledning til å stille opp på hjemmebane, og flere norske klubber er godt i gang med arbeidet.

Etter te-pause var det plass til innlegg utenifra:

Advokat Linda le Roux, forsvarsadvokat for seksuell trakassering og voldtektsaker. Det var sterkt. Sør-Afrika ligger som nr 3 i verden over voldtekter per innbygger.

Nedslående. Og med en veldig lav prosent over at noen blir tiltalt. Men slik er det jo faktisk også i vårt opplyste land, så vidt jeg vet.

Lindsay Ziehl snakket om krisesenteret: Yokhuselo Haven, som hun drev sammen med en annen dame i Port Elizabeth. De får ingen penger fra staten og jobber 24 timer i døgnet. Helt avhengige av private sponsorer og hjelp fra Soroptimistene. Det er mye vold på hjemmebane i SA og blant alle raser og religioner... Sterkt. Dette var modige kvinner.

Så var det over, og vi rakk en fottur på stranden i det fine været før vi fløy videre. Fordelen med at konferansen var så liten, var at jeg ble godt kjent med dem alle sammen og har fått kontakter over hele Sør-Afrika.

Monica Faye
SI Oslo (tidligere SI Pretoria)